

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem v právní věci

žalobce: **Ing. M. M.**
bytem X.

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 10. 2019, č. j. MPSV-2019/198488-921, sp. zn. SZ/MPSV-2019/115056-921

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Brně (dále jen „úřad práce“) rozhodnutím ze dne 16. 4. 2019, č. j. 133914/2019/BBA, odňal žalobci příspěvek na péči dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“) od 1. 5. 2019.

Dle zdravotního posudku městské správy sociálního zabezpečení žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá 1 základní životní potřebu – tělesnou hygienu. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a rozhodnutí úřadu práce potvrdil. Na rozdíl od úřadu práce dospěl k závěru, že žalobce základní životní potřebu tělesnou hygienu zvládá, nezvládá naopak péči o domácnost, na posouzení stupně závislosti však tato skutečnost vliv neměla.

II. Obsah žaloby

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu. Pro dokreslení situace uvádí, že rozhodnutím úřadu práce ze dne 16. 12. 2011 mu byl přiznán příspěvek na péči I. stupně závislosti podle předchozí právní úpravy, přičemž úkony, které mu byly uznány jako nezvládané, by nyní znamenaly nezvládnutí 6 základních životních potřeb. Žalobce dále shrnuje dosavadní průběh řízení a uvádí životní potřeby, které sám nezvládá.
3. V rámci mobility žalobce ani za pomoci francouzských holí nezvládá chůzi krok za krokem a chůzi po schodech, neboť chůze je nejistá až záchvatovitá, a nezvládne ani používat bariérové dopravní prostředky.
4. Ohledně orientace upozorňuje na výraznou ztrátu sluchu a trubicovité vidění v důsledku glaukomu, které omezuje jeho zorné pole. Žalobce taktéž začíná trpět ztrátou paměti a složité věci mu je třeba několikrát zopakovat a vysvětlit.
5. Pro značné problémy se sluchem má žalobce potíže i s komunikací – složité věci mu je třeba několikrát objasnit a zopakovat. Nezvládne plně vnímat zvukové a obrazové signály.
6. K porcování stravy využívá žalobce pouze lžíci. Stravu mu porcuji a servírují děti.
7. Žalobce nezvládá tělesnou hygienu. V bytě nemá bezbariérovou koupelnu, tudíž mu musí pomáhat děti. Nezvládne se sám ani česat, holit a provádět ústní hygienu.
8. Ohledně péče o zdraví je žalobci nutné připomínat, aby si vzal léky, pomáhat navlékat kompresní punčochy, provádět masáže. K obvodnímu lékaři to žalobce zvládne, ke vzdálenějším lékařům jej vozí syn nebo zavolá taxi.
9. Žalobce nezvládá ani základní životní potřebu osobní aktivity.
10. V rámci péče o domácnost žalobce pro všechny finanční záležitosti zmocnil syna, nezvládne sám manipulovat s předměty denní potřeby, pro problémy s chůzí neobstará běžný nákup, nezvládne uvařit jídlo a nápoj a vykonávat běžné domácí práce včetně úklidu.
11. Vzhledem k uvedenému má žalobce za to, že nezvládá minimálně 5 základních životních potřeb, což dokazují lékařské zprávy, které měly správné orgány k dispozici. Žalobce odkazuje na obsah lékařských zpráv, podle nichž trpí výraznou ztrátou sluchu a zraku, artrózou, polyneuropatií a trombózou, neurologem i ortopedem mu byl doporučen invalidní vozík. Žalobce má bolesti, které ztěžují pohyb i za pomoci francouzských holí. Žalovaný lékařské zprávy posoudil jako účelové, neboť je v nich uvedeno, že jsou sepsány pro účely posudkového řízení v rámci příspěvku na péči a přiznání průkazu ZTP/P. S tím žalobce nesouhlasí, neboť lékařské zprávy reflektují jeho zdravotní stav. Žalobce proto navrhuje, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný k dosavadnímu průběhu řízení uvádí, že úřad práce vydal dne 16. 4. 2019 dvě rozhodnutí – prvním zamítl návrh žalobce na zvýšení příspěvku na péči a druhým z úřední povinnosti odňal dosavadní příspěvek na péči. V rámci samostatných řízení vydal žalovaný také dvě odpovídající odvolací rozhodnutí.
13. Věcně žalovaný uvádí, že zvládáním jednotlivých životních potřeb se důkladně zabývala posudková komise žalovaného a s ohledem na funkční poruchy spojené s nepříznivým zdravotním stavem žalobce dospěla k závěru, že nezvládá jednu základní životní potřebu. Co se týče žalobcem odkazovaných lékařských zpráv, zprávy z interní ambulance ze dne 4. 4. 2019 a 25. 4. 2019 posudková komise neměla k dispozici, neboť nebyly součástí žalobcovy zdravotnické dokumentace a žalobce je ani ve správním řízení nepředložil. Zpráva z oční ambulance ze dne 25. 11. 2019 byla vyhotovena až po vydání napadeného rozhodnutí. Dostupná lékařská dokumentace však byla pro přijetí posudkového závěru dostatečná. K námitce, že posudková komise lékařské zprávy nedůvodně hodnotila jako účelové, žalovaný uvádí, že posudková komise nesnižuje obsah a vypovídací hodnotu těchto zpráv. Naopak, všemi lékařskými zprávami, které jsou součástí zdravotní dokumentace, se posudková komise řádně zabývala a vyhodnotila je. Žalovaný proto navrhuje, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

14. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
15. Žaloba **není důvodná**.
16. K průběhu správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, krajský soud nad rámec žalobních bodů uvádí, že úřad práce vydal dne 16. 4. 2019 dvě rozhodnutí – prvním zamítl návrh žalobce na zvýšení příspěvku na péči a druhým v řízení zahájeném z úřední povinnosti odňal dosavadní příspěvek na péči. Obě rozhodnutí napadl žalobce odvoláním, o odvoláních rozhodl žalovaný dvěma samostatnými rozhodnutími. Žalobou napadl žalobce pouze rozhodnutí ve věci odnětí příspěvku na péči, čímž je zároveň vymezen předmět soudního řízení. Žádnou konkrétní nezákonnost spočívající v nastíněném procesním postupu správních orgánů žalobce v žalobě netvrdí.
17. Předpokladem pro vznik nároku na příspěvek na péči je závislost žadatele na pomoci jiné osoby při zvládání základních životních potřeb dle § 7 odst. 2 a § 8 zákona o sociálních službách. Podle § 9 odst. 5 zákona o sociálních službách *pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu*. Podle odst. 6 téhož ustanovení *bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis*. Tímto předpisem je vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „prováděcí vyhláška“). Podle § 1 odst. 1 této vyhlášky *schopnost osoby zvládat základní životní potřeby se pro účely stanovení stupně závislosti hodnotí podle aktivit, které jsou pro jednotlivé základní životní potřeby vymezeny v příloze č. 1 k této vyhlášce*. Podrobná kritéria pro posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby tedy obsahuje příloha č. 1 prováděcí vyhlášky. *Pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro*

schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat (§ 2a prováděcí vyhlášky).

18. Podle § 2 odst. 1 prováděcí vyhlášky *při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládnutí základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby.* Schopnost zvládat základní životní potřeby se hodnotí v přirozeném sociálním prostředí a rovněž s ohledem na věk osoby.
19. Stupeň závislosti osoby obligatorně posuzuje posudkový lékař, resp. v odvolacím řízení posudková komise žalovaného. Posudek ve věci příspěvku na péči musí být úplný, jednoznačný a přesvědčivý. Posudkový lékař se musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaná osoba namítá, a vyjádřit se k její schopnosti zvládat aktivity vyjmenované u jednotlivých životních potřeb v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky a své úvahy opřít o dostatečně zjištěný skutkový stav. Posudek je rozhodujícím důkazem v řízení o přiznání příspěvku na péči, pokud nevzbuzuje pochyby o své celistvosti a přesvědčivosti a neexistují jiné důkazy, které jeho správnost zpochybňují (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2014, č. j. 3 Ads 77/2013 - 22, ze dne 30. 7. 2015, č. j. 9 Ads 35/2015 - 44, ze dne 29. 9. 2015, č. j. 4 Ads 167/2015 - 27, ze dne 29. 8. 2016, č. j. 4 Ads 100/2016 - 25). Posudkový závěr musí být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý a srozumitelný i pro správní soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti. Soud ověřuje, zda posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí je úplný a přesvědčivý ve výše uvedeném smyslu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2017, č. j. 8 Ads 136/2017 - 35).
20. Žalobce vytýká žalovanému, resp. posudkové komisi, že lékařské zprávy doložené žalobcem posoudili jako účelové, neboť je v nich uvedeno, že jsou sepsány pro účely posudkového řízení. Žádné náznaky podobného zlehčování lékařských zpráv však krajský soud ve zdravotním posudku ani v napadeném rozhodnutí neidentifikoval. Všechny doložené lékařské zprávy posudková komise žalovaného zahrnula do svého zkoumání.
21. Žalobce se tak s posudkovou komisí, resp. žalovaným, rozchází v hodnocení zdravotnické dokumentace, z níž dle žalobce vyplývá, že nezvládá minimálně 5 základních životních potřeb.
22. Je možné zopakovat, že soud nemá odborné lékařské znalosti a může hodnotit zdravotní posudek komise žalovaného pouze z hlediska požadavku na jeho úplnost a přesvědčivost, tj. zejména zda se vypořádal se všemi zjištěnými a namítanými skutečnostmi a zda neexistují jiné důkazy, které jeho správnost zásadně zpochybňují.
23. Příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce, kterému bylo ke dni vyhotovení nálezu 91 let, je dle posudkového nálezu mírná hypomobilita při polyneuropatii dolních končetin, závažná artróza pravého kyčelního kloubu a smyslová limitace (nedoslýchavost a oční glaukom a katarakta), na kterou je však žalobce adaptován a je kompenzována. Posudková komise měla k dispozici veškeré lékařské zprávy vyhotovené v době vydání posudku s výjimkou zpráv z interní ambulance ze dne 4. 4. 2019 a 25. 4. 2019, z nichž však nevyplývá žádný pro věc podstatný závěr. Plyne z nich toliko, že žalobce žije sám, subjektivně má potíže s chůzí, půl roku po operaci očí má cca 1x týdně závratě, které se postupem času lepší. Jelikož uvedené zprávy nejsou způsobily svým

obsahem zpochybnit závěry posudkové komise, nepovažoval soud za nutné provádět jimi dokazování. Žádné nové skutečnosti neobsahuje ani zpráva z oční ambulance ze dne 25. 11. 2019, která nadto popisuje zdravotní stav žalobce po vydání napadeného rozhodnutí.

24. Posudková komise zhodnotila dostupnou zdravotnickou dokumentaci (zejména zprávy praktického lékaře, ORL, očního vyšetření, angiologického a chirurgického vyšetření a výsledky vyšetření neurologicko-rehabilitační ambulance). Podle praktického lékaře (dokumentace ze dne 10. 12. 2018) je žalobce samostatně žijící, velmi dobře na svůj věk se pohybující. Limitován je smysly a postupným nástupem demence – domluva je problematická, nosí sluchadlo. Orientován všemi kvalitami správně, paměť přiměřená, intelekt normální. Chodí bez opory a sám. Další zprávy popisují problémy se sluchem a se zrakem. Dle angiologického vyšetření je žalobce orientován, spolupracuje, klinický obraz přiměřený věku a habitu. Stará se plně o sebe sám. Dne 18. 3. 2019 přichází sám mimo objednání, chůze o 1 francouzské holi. Od 17. 9. 2018 do 8. 10. 2018 absolvoval žalobce lázeňskou léčbu v Luhačovicích – chůze širší, kolébavá, nejistá, s oporou jedné francouzské hole. Dle vyšetření neurologicko-rehabilitační ambulance ze dne 26. 3. 2019 vizus a zorné pole v normě, sluch v normě, na končetinách tvar, tonus, síla a hybnost v normě.
25. Z uvedených lékařských zpráv posudková komise žalovaného, jejíž závěry žalovaný vyhodnotil jako přesvědčivé, dovodila, že žalobce je plně orientován všemi kvalitami, omezen je zrakovými a sluchovými funkcemi, z hlediska smyslových funkcí je schopen orientace a komunikace. Pohyblivost žalobce je závislá na aktuálním stavu, klimatu a námaze, nicméně není prokázáno těžké omezení. Žalobce se pohyboval nejprve sám bez holí, jezdil si sám pro obědy, o soběstačnosti svědčí i pobyt v lázních. Postupně docházel k lékařům s oporou 1 nebo 2 francouzských holí, nicméně z jednotlivých vyšetření nebylo prokázáno posudkově relevantní zhoršení zdravotního stavu.
26. Posudková komise se vyjádřila v souladu se shora uvedenými zprávami také k základním potřebám, jejichž nezvládání nebylo v případě žalobce shledáno. Z dostupných podkladů se krajskému soudu nejproblematictější jeví zvládání základní životní potřeby tělesné hygieny, k němuž však posudková komise i žalovaný uvádí, že schopnost se hodnotí s použitím facilitátorů – opěrných pomůcek, madel, sedáku ve vaně, protiskluzové podložky apod., přičemž místo provádění hygieny a technický způsob provedení není podstatný. I tyto závěry lze s ohledem na shora zjištěné skutečnosti akceptovat.
27. Je možné doplnit, že u žalobce proběhlo dne 5. 12. 2018 sociální šetření, podle něhož žalobce chodí denně na procházky spojené s jídlem, používá MHD, uvádí nejistou chůzi s bolestí kyčlí. Žije sám v bytě a veškeré aktivity k jednotlivým základním životním potřebám je schopen přiměřeně zvládat, včetně jednoduchých nákupů, přípravy jednoduchého jídla a běžného domácího úklidu.
28. Krajský soud nezjistil, že by ve správním řízení byly zjištěny jakékoliv skutečnosti, které by byly v rozporu s posudkovými závěry, nebo že by se posudková komise některými pro věc podstatnými aspekty zdravotního stavu žalobce a omezeními z něj plynoucími opomněla zabývat. V případě, že v budoucnu dojde ke zhoršení zdravotního stavu žalobce, je možné tuto skutečnost zohlednit v případě opětovného posouzení jeho zdravotního stavu v rámci případné nové žádosti o dávku.
29. Lze tedy uzavřít, že žalovaný se nedopustil žádného pochybení, které by mělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, a vycházel z posouzení zdravotního stavu, které lze hodnotit jako úplné a přesvědčivé a žádnými podklady nebylo zpochybněno.

V. Závěr a náklady řízení

30. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení ex lege (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 17. března 2021

Mgr. Filip Skřivan, v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
B. Z.